

Uutistiedote

EU:n Lissabonissa sijaitsevalta huumevirastolta

EUROOPAN HUUMERAPORTTI 2021: KESKEISET KOHDAT

Euroopan huumemarkkinat ovat osoittautuneet sitkeiksi covid-19-häiriötilanteessa

(9.6.2021, LISSABON – **JULKAISTAVAKSI AIKAISINTAAN KLO 11.00 Keski-Euroopan aikaa / klo 10.00 Lissabonin aikaa**) EU:n huumevirasto (EMCDDA) julkaisee tänään **Euroopan huumeraportin 2021: Suuntauksia ja muutoksia**, joka on uusin vuosikatsaus huumeilanteesta Euroopassa ⁽¹⁾. Raportti perustuu 29 maasta (EU-27, Turkki ja Norja) saatuihin tietoihin, ja siinä tarjotaan uusia näkemyksiä monimutkaisen ja kehittyvän huumeongelman ja **covid-19**-häiriötä kestävien huumemarkkinoiden terveys- ja turvallisuusvaikutuksista.

Raportissa varoitetaan kansanterveydellisistä riskeistä, joita useiden, usein erittäin voimakkaiden tai puhtaiden aineiden saatavuus ja käyttö aiheuttavat. Siinä kuvataan myös, miten järjestäytyneet rikollisryhmät ovat tehostaneet laittomien huumeiden tuotantoa Euroopassa kiertääkseen ihmiskaupan vastaisia toimenpiteitä, mikä aiheuttaa ympäristö-, terveys- ja turvallisuusriskejä. Raportissa tarkastellaan **EMCDDA:n** uusimman nopean arviointitutkimuksen perusteella **covid-19**-pandemian viimeaikaisia vaikutuksia huumemarkkinoihin, huumeiden käyttöön ja palveluihin ⁽²⁾.

Sisäasioista vastaava Euroopan komission jäsen Ylva Johansson toteaa: ”Huumeet ovat jatkuva uhka, joka vaikuttaa miljoonien ihmisten elämään. *Euroopan huumeraportti 2021* sisältää uusinta tietoa tästä keskeisestä aiheesta. Huumeet turmelevat yhteiskuntamme rakennetta, ruokkivat väkivaltaa ja vaarantavat kansalaisten terveyden ja turvallisuuden. Olen erityisen huolestunut siitä, että kaduillamme ja verkossa on saatavilla erittäin puhtaita ja voimakkaita aineita ja että pelkästään vuonna 2020 EU:ssa havaittiin 46 uutta huumetta. EU:n uudet turvallisuus- ja huume-strategiat tarjoavat jäsenvaltioille vankat välineet puuttua tähän hätätilanteeseen tasapainoisella lähestymistavalla, jolla puututaan sekä tarjontaan että kysyntään EMCDDA:n tuella.”

EMCDDA:n johtaja Alexis Goosdeel lisää: ”*Euroopan huumeraportissa 2021* kuvataan, miten paljon huumeilanne on muuttunut 25 viime vuoden aikana. Huumeet ovat nyt erittäin laajalle levinnyt ongelma, joka vaikuttaa kaikkiin keskeisiin politiikan aloihin. Huumausainemarkkinat ovat dynaamiset ja mukautuvat ja kestävät covid-19-rajoituksia. Huumeiden käyttötavat ovat yhä monimutkaisempia, koska kuluttajat altistuvat yhä suuremmalle määrälle erittäin voimakkaita luonnollisia ja synteettisiä aineita. Meidän on kiireellisesti tunnustettava, että entistä suurempi joukko ihmisiä kärsii nykyään huumeongelmista, minkä lisäksi nämä ongelmat vaikuttavat yhteisöihimme monin eri tavoin. Siksi uskon, että on ratkaisevan tärkeää kehittää sosiaali-, terveys- ja turvallisuuspolitiikan aloilla näyttöön perustuvia ja yhteneviä toimia, joita hahmotellaan EU:n uudessa huumausainestrategiassa”.

Covid-19: mikä vaikutus huumeiden tarjontaan ja käyttöön?

Kestävät ja digitaalisemmat huumemarkkinat — Raportissa esitellään tuloksia viimeisimmästä **EMCDDA:n** trendspotter-tutkimuksesta. Siinä havainnollistetaan, miten huumemarkkinat mukautuvat edelleen covid-19-pandemian aiheuttamiin häiriöihin, kun huumekauppiat mukautuvat matkustusrajoituksiin ja rajojen sulkemisiin. Tukkutasolla tämä näkyy huumekaupan reittien ja keinojen muutoksissa, kun on turvaututtu enemmän rahtikonttien ja kaupallisten toimitusketjujen kautta

tapahtuvaan salakuljetukseen ja vähemmän ihmiskuriireihin. Kannabiksen viljely ja synteettisten huumausaineiden tuotanto EU:ssa näyttää pysyvän vakaana pandemiaa edeltävillä tasoilla, eikä tuotantopaikkojen havaitsemisessa ole havaittu laskua. Vaikka kadulla toimivat huumausaineiden vähittäismyyntimarkkinat häiriintyivät ensimmäisten sulkutoimien aikana ja joitakin ilmoitettuja paikallisia puutteita esiintyi, huumausaineiden myyjät ja ostajat mukautuivat lisäämällä salattujen sanomanvälityspalvelujen, sosiaalisen median sovellusten, verkkolähteiden sekä posti- ja kotiinkuljetuspalvelujen käyttöä. Tämä kiinnittää huomiota siihen, voiko pandemian pitkäaikainen vaikutus olla huumemarkkinoiden digitalisaation lisääntyminen.

Yöelämästä kotielämään – Näyttö osoittaa, että varhaisissa sulkujaksoissa kuluttajat olivat vähemmän kiinnostuneita aineista, jotka yleensä liittyvät vapaa-ajan tapahtumiin (esim. MDMA), koska ihmiset olivat kotona. Jätevesinäytteiden (joita on saatavilla joistakin Euroopan kaupungeista) analyysi kuitenkin osoittaa, että useimpien huumeiden käyttömäärät palasivat takaisin aikaisemmalle tasolle, kun liikkumista, matkustamista ja sosiaalista kokoontumista koskevia rajoituksia helpotettiin kesällä 2020. Yksi pandemiaan liittyvistä huolestuttavista merkeistä on crack-kokaiinin saatavuuden ja käytön mahdollinen lisääntyminen joissakin maissa.

Bentsodiatsepiinit valokeilassa – Erityistä huolta aiheuttaa bentsodiatsepiinien väärinkäyttö. Väärinkäytetyt bentsodiatsepiinit ovat peräisin joko lääkkeellisestä hoidosta tai niitä ei ole hyväksytty lääketieteelliseen käyttöön Euroopassa. Näiden huumeiden käyttö on lisääntynyt suuren riskin huumeidenkäyttäjillä, vangeilla ja joillakin viihdekäyttäjien ryhmillä. Tämä johtuu mahdollisesti näiden aineiden suuresta saatavuudesta ja alhaisista kustannuksista sekä pandemiaan liittyvistä mielenterveysongelmista. Tämän raportin yhteydessä julkaistaan **EMCDDA:n** tutkimus uusien psykoaktiivisten aineiden markkinoilla ilmaantuvien hallitsemattomien uusien bentsodiatsepiinien riskeistä, jotka liittyvät myrkytyksiin ja kuolemantapauksiin ⁽³⁾.

Euroopan huumeraportti 2021: keskeiset havainnot

Kannabiksen käyttö pysyy vakaasti yleisenä, mutta THC-pitoisuuden kasvu herättää terveyshuolia – Hasiksen THC-pitoisuuden on havaittu kasvavan (vaihteluväli: 20–28 %). Terveysvaroituksissa varoitetaan kannabiksesta, johon on sekoitettu erittäin voimakkaita synteettisiä kannabinoideja.

Kokaiinin ennätystakavarikot ovat huolestuttava signaali mahdollisesta terveyshaittojen lisääntymisestä – Vuonna 2019 takavarikoitiin ennätysmäärä eli 213 tonnia (177 tonnia vuonna 2018). Kokaiinin puhtaus on lisääntynyt, ja yhä useammat hakeutuvat hoitoon ensimmäistä kertaa. Alustavat takavarikkotiedot vuodelta 2020 osoittavat, että saatavuus ei ole heikentynyt pandemiassa.

Amfetamiinin vakaan kysynnän vuoksi kotimainen tuotanto lähellä kuluttajia on kannattavaa – Tuotantolaitosten purkamisen lisäksi EU:ssa takavarikoitiin myös amfetamiinin valmistuksessa käytettäviä kemikaaleja, muun muassa 14 500 litraa BMK:ta ja 31 tonnia MAPA:a (7 tonnia vuonna 2018).

Metamfetamiinin tuotanto ja kauppa korostavat käytön mahdollista kasvua Euroopassa – Euroopassa on havaittu sekä suuria että pienempiä tuotantolaitoksia, ja suuria määriä huumetta kuljetetaan EU:n kautta muille markkinoille.

Vahvojen MDMA-tuotteiden tarjonnan aiheuttamat terveysriskit – Tablettien MDMA-pitoisuuden ja jauheiden puhtauden lisääntymisen lisäksi on havaittu myös tuotteita, joissa MDMA-pitoisuus on hyvin suuri. Vuoden 2020 alustavat tiedot viittaavat siihen, että kiinnostus tätä huumetta kohtaan oli vähäisempää sulkutoimien aikana.

Haitallisia ja voimakkaita uusia psykoaktiivisia aineita ilmaantuu edelleen – Näihin kuuluvat uudet synteettiset kannabinoidit ja uudet synteettiset opioidit. Vuonna 2020 Euroopassa ilmoitettiin ensimmäistä kertaa yhteensä 46 uutta psykoaktiivista ainetta, joten EMCDDA:n seuraama kokonaismäärä on 830.

Lisääntyvätkö vähemmän käytettyjen huumeiden aiheuttamat kansanterveysriskit? – Näitä huumeita ovat hallusinogeenit, ketamiini ja GHB. On havaintoja näiden aineiden intensiivisestä käytöstä joissakin käyttöympäristöissä.

Suuret herooinitakavarikat viittaavat mahdollisesti lisääntyvään käyttöön ja haittoihin – Suuria määriä heroiniä takavarikoidaan edelleen EU:ssa (7,9 tonnia vuonna 2019). Tämä herättää huolta mahdollisesta vaikutuksesta käyttömääriin.

Järjestäytyneet rikollisryhmät voimistavat laittomien huumeiden tuotantoa Euroopassa – Vuonna 2019 purettiin yhteensä 370 laitonta laboratorioita.

Huumausainerikokset lisääntyvät, kannabiksen hallussapito ja tarjonta yleistä – EU:ssa ilmoitettiin arviolta 1,5 miljoonaa huumausainerikosta vuonna 2019; 82 prosenttia liittyi käyttöön tai hallussapitoon henkilökohtaista käyttöä varten.

Pistokäyttö vähenee edelleen ensimmäistä kertaa hoitoon tulevien heroinin käyttäjien keskuudessa – Vaikka huumeiden pistokäyttö on vähentynyt Euroopassa viime vuosikymmenen aikana, se on edelleen merkittävä huumeisiin liittyvien haittojen aiheuttaja.

HIV:n ja HCV:n kestävän kehityksen tavoitteiden saavuttaminen edellyttää hoidon ja ehkäisyyn lisäämistä – Yhtenevien testaus- ja hoitopalvelujen saatavuuden parantaminen on tärkeä osa tavoitteiden saavuttamista.

Opioidien ja muiden huumeiden aiheuttamat yliannostuskuolemat korostavat palveluiden kehittämistarvetta – Suuren riskin aineiden käyttö ja sekakäyttö ruokkivat edelleen huumekuolemia Euroopassa.

EMCDDA:n hallintoneuvoston puheenjohtaja Laura d'Arrigo toteaa: ”Euroopan huumeongelmien kehittyessä myös Euroopan on vastattava niihin. Covid-19-kriisi on osoittanut, että eri maissa saatavilla oleva tieteellinen, näyttöön perustuva ja vertailukelpoinen tieto on arvokasta. Tänä päivänä julkaistussa raportissa esitetään oikea-aikainen analyysi, joka auttaa päätöksentekijöitä pysymään uusien suuntausten ja kehityksen tasalla ja tunnistamaan aloja, joilla tarvitaan nopeita toimia. Uudessa EU:n huumausainestrategiassa määritellään jatkotoimet ja vahvistetaan edelleen valmiuksia toimia yhdessä EU:n kansalaisten terveyden, hyvinvoinnin ja turvallisuuden suojelemiseksi”.

Alaviitteet

(¹) *Euroopan huumeraportti 2021* (24 kieltä) on saatavilla osoitteessa www.emcdda.europa.eu/edr2021
Raportin perustana olevat kansalliset tiedot ovat saatavilla vuoden 2021 tilastotiedotteessa (Statistical Bulletin) osoitteessa www.emcdda.europa.eu/data
Raportissa kuvataan huumetilannetta vuoden 2020 loppuun saakka vuoden 2019 ja mahdollisuuksien mukaan vuoden 2020 tietojen perusteella.

(²) *Impact of COVID-19 on drug markets, use, harms and drug services in the community and prisons — Results from an EMCDDA trendspotter study*, huhtikuu 2021. Saatavana englanniksi.

www.emcdda.europa.eu/publications/ad-hoc-publication/impact-covid-19-drug-markets-use-harms-and-drug-services-community-and-prisons_en

www.emcdda.europa.eu/news/2021/emcdda-releases-third-trendspotter-study-on-covid-19-and-drugs_en

(³) *New benzodiazepines in Europe – a review*. Saatavana englanniksi.

www.emcdda.europa.eu/publications/technical-reports/new-benzodiazepines-europe-review_en

www.emcdda.europa.eu/news/2021